

1944, september 8. Praha. — Bleskový ďalekopis K. H. Franka ríšskemu vodcovi SS Himmlerovi do Berlína so žiadosťou o rýchlu likvidáciu povstania na Slovensku a s hlásením o opatreniach na moravsko-slovenských hraniciach.

(Po prijatí viest ako tajnú ríšsku vec!)
Súrne! Ihneď predložíť!

Ríšsky vodca!

Situácia na Slovensku sa naďalej priostruje. Na strednom Slovensku sa zhromažďujú zväzky bánd zo slovenskej armády a slovenskej exekutívy v sile asi 40 000 mužov, posilnené dobrovoľníkmi a násilne odvedenými civilmi, sovietskymi a anglickými agentmi, ktorých stále zhadzujú. Podľa spoľahlivých zpráav treba rátať so zvýšenou činnosťou bánd aj na slovenskom území už obsadenom nemeckými vojskami. Tak sa v priestore Myjava pozdĺž hraníc do Protektorátu Čechy a Morava zdržiava väčšia skupina bánd v sile asi 2000 mužov, ktorá má už spojenie s ilegálnymi skupinami v protektoráte. Podľa došlých hlásení nepostupujú nemecké bojové zväzky dopredu a navyše hrozí nebezpečenstvo, že budú odrezané od ich zadných spojov. Zpráavy o rastúcom terore a týraní Nemcov majú osobitný ohlas. Situácia v protektoráte, vojenskými a politickými udalosťami uplynutých dní aj tak veľmi napätá, naliehavo si vyžaduje, aby sa povstanie na Slovensku čo najrýchlejšie likvidovalo. V protektoráte, najmä na slovensko-moravských hraniciach som dodatočne urobil bezpečnostné opatrenia (preloženie vojenských jednotiek do obcí na hraniciach, nasadenie zvláštnych oddielov bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby, kontrola a zlepšenie spojovacej služby atď.).

Heil Hitler!
Vždy Váš
Frank v. r.

SÚA Praha. S 110-11/104/5—6. Fotokópia strojopisného konceptu odoslaného ďalekopisu. (Z nemčiny preložila IK.)

1944, september 8.¹ Londýn. — Depeša čs. ministra NO gen. S. Ingra náčelníkovi čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píkovi s inštrukciami pre veliteľa 1. čs. armády (povstaleckej) gen. R. Viesta.

Instrukce hlavního vel. pro velitele první armády.

I. Situace:

Podle celkového vývoje situace na evropském válčišti zejména po zhroucení ně-

¹ Na zázname sú uvedené údaje, z ktorých vyplýva, že depeša bola z Londýna odoslaná 8. septembra, došla 10. septembra a bola dešifrovaná toho istého dňa o 14. hod.

mecké obrany ve Francii a po odpadnutí Finska, Rumunska a Bulharska ze spojení s Německem možno předpokládat, že voj. zhroucení Německa a Maďarska není daleké. Má tedy vojenská akce na Slovensku dosti předpokladů, aby se udržela až do kapitulace nebo úplného zhroucení Německa.

II. Úkol:

1. Zajistit takovou část slovenského území, jakou dovolí poměr sil vlastních a nepřátelských. V krajním případě spolehlivě udržet prostor ve středním Slovensku, předvídaný jako těžiště obrany.

2. Na východě a severovýchodě Slovenska zajistit prostory, které by umožnily navázání rychlého styku se sovětskými vojsky, jakmile přejdou do ofenzívy. Buď severně Karpat ve směru na Krakov nebo v prostoru Dukly ve směru na Košice do údolí Tisy.

3. Usměrnovat činnost partyzánů a koordinovat ji s akcemi vojenskými.

4. V případě zhroucení nebo kapitulace Maďarska obsadit slovenská odtržená území.

5. Podle vývoje situace býti pohotově k zásahu do osvobozovacích bojů v zemích historických.

gen. Ingr.

VHA Praha. SSSR, Čs. voj. mise v SSSR, 3/3/1/c. Depeše došlé, 1944, čís. 812-818/8. Záznam dešifrovanéj došlej depeše. Strojopisný priepis.

268

1944, september 8. Banská Bystrica. — Zápisnica z 3. zasadnutia Slovenskej národnej rady. Program: Návrhy nariadení SNR o vydávaní Úradného vestníka, o zaistení nemeckých a arizovaných podnikov, o poľných prídavkoch četníkov, vyhlásenie predsedníctva SNR o povinnosti konania vojenskej služby členov SNR a členov miestnych a okresných národných výborov.

1. Pán predseda Dr. Šrobár otvoril zasadnutie, prečítal zpravu o vojenskej situácii, a potom sa pristúpilo k dennému programu:

2. O návrhu nariadenia SNR o vydávaní úradného vestníka referoval Dr. Pietor, ktorý konštatoval, že SNR vydala nariadenie o vydávaní Zbierky nariadení Slovenskej národnej rady, v ktorej sa uverejnia nariadenia zásadného charakteru, rovnajúce sa zákonom. Ostatné nariadenia SNR, jednotlivých povereníctiev a št. úradov všeobecného charakteru budú publikované osobitne, a tomu má práve slúžiť úradný vestník.

Dr. Pietor potom prečítal text nariadenia a keďže neboli proti nemu žiadne námietky, predseda Dr. Šrobár ho vyhlásil za právoplatný.

3. V druhom bode programu referoval Dr. Púll o nariadení SNR o zaistení nemeckých a arizovaných podnikov. Člen SNR Tvarožek k prečítanému textu poznamenal, že do tohto nariadenia sa má zahrnúť aj majetok domový.

Dr. Púll podal na to vysvetlenie, že vec nehnuteľností bude predmetom ďalších nariadení SNR.

Tvarožek žiada tieto nariadenia čím najskôr vydať, lebo má zprávy o tom, že v mnohých domoch majiteľa, poťažne správcovia utiekli a správa domu a inkaso nájomného bolo zverené na domovníkov a domovníčky.